

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	ח"פה	ב"ש
כניסה:	19:22	19:25	19:22
יציאה:	20:12	20:15	20:12
ר"ת:	21:08	21:05	21:08

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:07

פרשת ואתחנן

עלון מס': 377

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

מְזוּג הַזְּוּגִים

הַדָּבָר הַרְאִישׁוֹן שֶׁאֵנּוּ צָרִיכִים לְדַעַת וּלְהַפְנִים עִמָּךְ בְּתוֹךְ הַלֵּב שֶׁלְנוּ, שְׁמִי שְׁסֻדָּר לְנוּ אֶת בַּת הַזְּוּג שֶׁלְנוּ, הוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ...

אֹמְרִים חַז"ל בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (ר"פ וַיֵּצֵא, פְּרָשָׁה סח אֹת ד): שֶׁאֵלֶּה מְטֻרְוֵינֵיָא [שְׂרָה נְכָרִית] אֶת רַבִּי יוֹסִי בַר חֶלְפָּתָא: לְכַמָּה יָמִים בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ? אָמַר לָהּ: לְשֵׁשֶׁת יָמִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת כ, יא) "כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ". אָמְרָה לוֹ: מָה הוּא עוֹשֶׂה מֵאוֹתָהּ שְׁעָה וְעַד עַכְשָׁיו? אָמַר לָהּ: "הַקֶּב"ה יוֹשֵׁב וּמוֹזָג זְוּגִים... בְּתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי."

וְלִכְאוּרָה מְדוּעַ וְלָמָּה בַּחַר רַבִּי יוֹסִי לְהַשִּׁיב לָהּ דְּוָקָא בְּדָבָר זֶה? הוּא הִיָּה יָכוֹל לְהַשִּׁיב לָהּ כְּמָה וְכַמָּה תְּשׁוּבוֹת אַחֲרוֹת, שְׁהָרִי כָּל מָה שֶׁנִּעְשָׂה עִמָּנוּ בְּכָל עַתָּה בְּעוֹלָם מִיַּד הַבּוֹרָא הוּא! מְסַבֵּרִים, כִּי אַחַד הַדְּבָרִים הַיְחִידִים בְּעוֹלָם שְׁקוֹרִים לְכָלְנוּ בַּחַיִּים, הוּא שֵׁיִשׁ לְנוּ טַעֲנוֹת עַל בֶּן אוֹ בַת הַזְּוּג. דְּוָקָא בְּנוֹשֵׂא חֹשֶׁב זֶה יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם מִחֻשְׁבוֹת - אוֹלֵי יְכַלְתִּי לְמִצָּא מִיִּשְׁהוּ טוֹב יוֹתֵר, חָכֵם יוֹתֵר, עֲשִׂיר יוֹתֵר, אָדִיב יוֹתֵר... וְכֵן מְלַמֵּד אוֹתָנוּ ר' יוֹסִי - 'הַזְּוּג הוּא שֶׁלְךָ, וְהוּא לֹא בְּמִקְרָה. בּוֹרָא עוֹלָם בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ הוּא זֶה שְׁסֻדָּר לְךָ אוֹתוֹ'.

יֵשׁ אֲנָשִׁים כַּה רַבִּים הַמֵּתְרַעְמִים: "לֹא קִבַּלְתִּי אֶת הַזְּוּג הַמֵּתְרַעֵם וְהִנְכוֹן בְּשִׁבְלִי... אֲנִי יְכַלְתִּי לְקַבֵּל מִשְׁהוּ טוֹב יוֹתֵר... תְּרַאֶה מָה קִבַּלְתִּי".

דַּע לָךְ, יְהוּדֵי יִקְרָה! דַּעֵי לָךְ, יְהוּדֵיָהּ יִקְרָה! אִף אָדָם בְּעוֹלָם לֹא סוֹדֵר לְךָ אֶת הַזְּוּג שֶׁלְךָ... אִף אָחַד!!! אֵלֶּה מְלָךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ הוּא זֶה שֶׁנָּתַן לְךָ אֶת הַזְּוּג שֶׁלְךָ, בְּאַהֲבָה וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

אָבֵל צָרִיךְ לְדַעַת כִּי עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (גְּטִין צ:): 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֶתְהוּ רַאשׁוֹנָה, אֶפְלוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת' - שְׁכַשְׁבְּנָבֵר מְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֶפְלוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׂבָבִית הַמְּקַדֵּשׁ מוֹרִיד עָלָיו דְּמֵעוֹת מִצַּעַר. וְכִשְׂבִּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיָּה קַיָּם, אָמַר הַקֶּב"ה, שְׁמַתָּר לְמַחֵק בְּמִים אֶת שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ כְּדִי לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

דו"ח לחיות שוהים
 באחזקת תורה של
 למעלה מ-120 אפרטים

בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק
 מצייע לכם שותפות
 גם באחזקת תורה
 וגם בעזרה לנטשפחות נוסקות.

בתרומת חודשית לבית המדרש
 אתה יכול!
 לפרטים חייגו:
03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

מה הוסיף מרן הגר"ע יוסף על דברי הגה"צ ר' יעקב גלינסקי

מספר הרה"ג ר' יעקב גלינסקי שהוא נוכח בכנס תורני בהשתתפות הגאון ר' עובדיה יוסף. וסיפר ר' יעקב מעשה עם החפץ חיים שנסע לחתונה של אחד מתלמידיו, כמנהג אותם ימים לא נהגו לעשות חתונה ב"אולם שמחות" אלא בבית הורי הכלה, בכניסה לבית עמד קיטון נטילת ידים, לפני שנטל ידיו, נכנס החפץ חיים לרגע למטבח, הבינו כולם כנראה שהרב נכנס לברר על הכשרות, לאחר מכן מיד נטל ידיו עד פרקי אצבעותיו מרביעית מצומצמת, תמהו כולם, אך לא העזו להגיד דבר.

כשישבו לסעודה, הזכירו בדרך אגב את דברי רב חסדא (שבת סב ע"ב) שמי שנטל במים מלא חפנים, משפיעים עליו שפע טובה מלא חפנים. נענע החפץ חיים ואמר כשנכנסתי קודם למטבח כסבורים אתם שנכנסתי אודות הכשרות, טעות בידכם, נכנסתי לברר האם יש כאן שום מים שממלא את החבית, והתברר שהעוזרת היא שהביאה את המים, אם כן סברתי איני רוצה שפע ברכה על חשבון אחרים.

כל מעשה זה שמע הגר"ע יוסף, והוסיף על דבריו "ליכא מידי דלא רמיזא באוריתא", והביא את דברי הגמרא הנ"ל שהקב"ה התנהג מדה כנגד מדה עם אברהם ומה שעשה בעצמו למלאכים אף השיב לעם ישראל בעצמו.

והקשה הרב עובדיה המתבונן יראה שאברהם נהג עם המלאכים בטובת עין מרובה כל אחד קיבל לשון שלמה בחרדל, וכן נתן להם לחם משלשה סאין קמח סולת, שלכל אחד קיבל לפחות שמונה קילו גרם לחם, ואילו במים נאמר "יקח נא מעט מים", ומדוע הקב"ה לא התנהג עמו מדה כנגד מדה, היה צריך להביא לעם ישראל במדבר מים במשורה,

ואנו שנינו (תוספת סוכה ג ג) שהבאר סבבה את כל מחנה ישראל עד שהיו משיטים בה בסירות, הרי שאברהם לא נתבע על כך שנתן קצת מים מדוע?

אלא אמר מרן הגר"ע יוסף משום שאת המים הוא הביא על ידי שליח, וכיון שכך אין לעשות חסד על חשבון הזולת (מתוך אוצר הפרשה מסדרת ספרי ידי כהן שעתידי לצאת בקרונו ב"ה לרה"ג ר' יוסף דוד כהן שליט"א).

שאלות ותשובות

מאת הרה"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם צריך שיהיה בבית שני מקורגלים אחד לחלבי ואחד לבשרי, או שאפשר להשתמש באותו אחד גם בבשר וגם בחלב?

תשובה: אפשר להשתמש במיקרוגל אחד לחלבי ולבשרי בתנאי שמשתמש באופן קבוע בקופסא סגורה לאחד מהם או לחלבי או לבשרי, מרן יור"ד סי' ק"ח.

שאלה: פתחנו מניין בבוקר ויש שם אנשים שממהרים לעבודה ובימי שני וחמישי שיש תחנון וספר תורה ודאי לי שהם יצאו באמצע, האם יש אפשרות לדלג או לקצר כדי לזכות את כולם בכל התפילה?

תשובה: אם אין אפשרות לומר את כל סדר התחנון אע"פ שמקורו של התחנון הארוך יסודותיו בהררי קדש ב"י בשם הראשונים מכ"מ היות ולהלכה אנו נוקטים שתחנון הוא רשות, יש ליעץ להם שייגידו תחנון קצר ויעברו אחר כך לאמירת והוא רחום שעליה אמר מרן בסימן קל"ד שמי שלא אומר והוא רחום נקרא פורץ גדר.

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

ברית המילה בסכין

על נס חדירת האבן אל תוך שריון הברזל של גוליית, מובא בביאור ה'פרישה' (יורה דעה סימן רסד אות ז) דבר פלא, מדוע אנו מלים בסכין ברזל, כשאבותינו היו עורכים ברית המילה דוקא באבן צור (שמות ד, כה. יהושע ה, ב)? ומביא שמצא במדרש, שבשעה שקלע דוד את האבן במצחו של גוליית, התפלל דוד לפני שר הברזל, שיאפשר לאבן שקלע לחדור את שריון הברזל, ובשכר זאת התחייב לו דוד המלך, שמאותו היום ימולו בני ישראל בסכין ברזל, תחת אבן הצור שהיתה נהוגה עד לאותה העת. ומדוע בחר דוד המלך לתת את שכרו של שר הברזל, דוקא בנושא סכין המילה? ביאר הגאון רבי חיים קניבסקי (הובא בספר ומתוק האור ח"א עמוד קמד), שהאבנים שקלע דוד המלך בגוליית היו אבני צור, שבהם מלים בברית המילה, וכשכר על כך שנתן לאבן לחדור דרכו, זכה הברזל לשמש כסכין למילה. ועוד אפשר להוסיף, גוליית היה מכונה בשם (שמואל א יז,

מדוע נפל גוליית על פניו

ומדוע מחמת ההדף נפל גוליית על פניו, ולא לאחור כמתבקש? אלא היה זה נס שגוליית נפל הפוך מכיוון ההדף מפני שבא מלאך והפילו על פניו, וטמן את פיו בעפר, על כל דברי הניאוף והנבלה שאמר על בורא עולם. ביאור נוסף מובא ב"לקוט שמעוני" (שמואל א רמז קכז), וכן ברש"י, מדוע נפל גוליית על פניו ולא לאחוריו, מכיון שאם היה נופל לאחור, היה על דוד המלך לגשת אליו, על מנת לכרות את ראשו, והיה צריך ללכת שתיים עשרה אמות וזרתיים (זרת היא חצי אמה ובסך הכל שלוש עשרה אמות כנגד הגימטריא 'אחד', שהיה מבטל אותם גוליית מקריאת שמע שנאמר בה 'ה' אחד' - 'ומתוק האור' דוד המלך, ח"א עמוד קמח), שהרי מידת גובהו של גוליית היתה שש אמות וזרת (כשלושה מטרים), כעת שנפל על פניו, היה זה ממש למרגלות דוד המלך כמי שאומר 'כרות את ראשי', וזאת על מנת שלא יתאמץ דוד המלך יתר על מידה, רואים מכאן עד כמה בורא עולם מדקדק בדבר, שבכל הנס העצום שהתרחש, נקבע שדוד המלך לא יתאמץ, יותר ממה שהתאמץ עד עתה, ולכן נמנעה ממנו הליכה מיותרת.

ה'מדרש שמואל' (פרשה כא) מבאר טעם נוסף, מדוע נפל גוליית על פניו, משום שעל ליבו היה דמותו של 'דגון' אלוהי הפלישתים והיה בנפילתו ביזיון לאלוהיו.

כו) ה'פְּלִשְׁתֵי הָעָרְלָה', וכידוע שהפלישתים מתייחדים בכך שהם נוצרו מזימה (כמבואר ברש"י בראשית י, יד), ולכן בשכר הריגת הפלישתי הערל, זכה הברזל שבני ישראל יקדשו את עצמם בברית המילה על ידי סכין של ברזל, וכך נפסק להלכה לדורות, כמובא בטור ובשלחן ערוך (יורה דעה סימן רסד, ב) 'ומצוה מן המובחר למול בברזל בין בסכין בין במספריים, ונהגו כל ישראל למול בסכין'.

כדור טנים הודד בטון

ולכאורה דברי המדרש נראים כמשוללי הגיון, כיצד יתכן שאבן תחדור ברזל? אך כיום עם התקדמות המדע בפיזיקה, מתברר שהדבר בהחלט בר יישום, הרב זמיר כהן שליט"א בספרו המהפך 3 (עמוד 130), מביא מחקר מרתק בתחום מכניקת הקוונטים, שכיום גילה המדע, שניתן להחדיר כדור טנים דרך קיר בטון, מציאות משוללת הגיון זו, תוכל להתרחש כאשר מפסיקים את פעילות תנועת האטומים בקיר הבטון, לרגע אחד, וברגע שאין תנועת חומר, חדר כדור הטנים את הקיר לצידי השני.

ארגון "ענפים" בנשיאות הרה"ג יגאל כהן שליט"א
מגייס עובדת להכוננת מתחזקות

מיקום: גוש דן
מסלול: מלא

לפרטים
055-6888010

ניתן להשיג את כל ספרי הרב אליהו עמר באתר "אופקים בוקס"

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "סער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א

2 - 3 דקות ביום

להצטרפות חייגי:

054-8502066

לאשת החיל

החופש מתקרב...

אוטוטו כל הקייטנות האפשריות נגמרות, אוטוטו כל הזאטוטים בבית. מעניין לא? בואו נעשה לעצמנו הכנה.. נפשית, פיזית, רגשית.. שיהיה לנו כיף ולא רק קשה ומעייף ומעצבן.

קודם כל, לדעת שזה מנת חלקם של הרבה משפחות, זה כבר מעודד לא? לדעת שכל האימהות באותה סירה, שצריכות 24 שעות לבשל ולכבס, ולחשוב על אטרקציות ולנקות את הבית מסביב לשוען.. ונשאל את עצמנו - באיזו הסתכלות נבחר להסתכל על זה? בקושי או בחיוך? שזה הדבר הכי מבורך ושמוח שיש בעולם או הכי מעצבן ושיחזרו כבר למסגרות?

נכון, זו עבודה. אף אחד לא אמר שלגדל דור המשך זה קלי קלות, כולם יודעים שזו עבודת חיים. ויש בה הרבה מכשולים וירידות. אבל הבחירה שלך איך להסתכל על העבודה הזו.. איזה משקפיים להרכיב.

נתחיל מכך שנחשוב על אותם יקרים שמצפים ורוצים את הרעש הזה בבית, ואין להם אותו בנתיים. כמה הם היו משלמים בשביל המקום הזה, שיהיה להם הרבה כביסות והרבה רעש וקשקושים על הקירות. לא היית מוותרת על זה באמת, נכון? אז קודם כל נתמלא בהודיה להשם יתברך שזיכה אותנו. זה לא מובן מאליו בכלל.

ואם יש יותר מילד אחד, זו מתנה שאין כדוגמתה.. כי מי ערב לך שיתנו לך עוד נשמות כפיקדון? ולהיות ילד יחיד זה גם ניסיון שיש הרבה שעוברים אותו ומחכים לעוד פרי בטן.

וגם כשנסתכל רק אל הבית שלנו פנימה, נגלה כל כך הרבה חסדים וטובות שכל היום רק נאמר תודה ותודה ולא נתלונן בכלל. הילדים מרגישים טוב! וואו. לא צריך קופת חולים! ישתבח שמו. אם הם משתוללים זה אומר שהם בריאים.. איזה חסד!

אין ברירה אלא להסתכל כך על המציאות, זה נתן המון כוחות.. רק להודות להשם על מה שקורה. כי אם נבחר להתלונן ולרטון - מה זה ייתן? זה יקל מעלינו את הקושי או יחריף? איזה מצב רוח זה יעשה לנו? הרי כולנו יודעות את ההשפעה של אמא שמחה או אמא מתלוננת בבית. ועבור זה גם נצטרך כנראה להוריד הילוך מהסדר והארגון בבית.. יש סדר מיוחד לימות החופשה. אי אפשר לצפות שזה יהיה בדיוק כמו בזמן הלימודים.. גם שעות שינה וקיימה שונות.. תעשי לעצמך הכנה נפשית, והכל יהיה יותר קל..

מעבר לכל זה, ננסה לחשוב איזה אמא הייתי רוצה להיות בימות החופשה? האם שיהיה לילדים שלי כיף איתי? שיהיה להם חוויה נעימה מהבית? או שירצו רק לצאת לחברים ולהסתובב בחוץ?

איך נעשה את זה? קודם כל, נשים את זה בראש סדר העדיפויות.. לחשוב כל הזמן על האווירה בבית, על סף הלחץ והעצבים לעומת הרוגע והשמחה. בואו נוריד קצת מהלחץ שמלווה אותנו כל יום, נשחרר קצת ונהיה אנחנו.. נהיה נחמדות.. נהיה אימהות כיפיות, נעשה איתם קצת צחוקים ולא רק מטלות ומשימות וסדר יום קשוח. שיהיה להם כיף, הרגשה נעימה וטובה שלפעמים אפשר לשבור שגרה גם עם אמא ואבא. בהצלחה לכולנו!

לרכישת הספר 'תוכו רצוף אהבה' מאת מחברת הטור: 0548491930

פנינים מהפרשה

"כי ה' אלקיך אש אכלה הוא אל קנא" (ה, כד)

כתוב "ה' מסיני בא" וגו' מימינו אש דת למו (דברים לג, ב). כתיב מילה אחת 'אשדתי', וקרי בשתי מילים 'אש דת'. וסוד הדבר, הקרי הוא בדרך כלל ביאור הכתוב על פי הפשט, והכתיב ברבדים העמוקים יותר שבפרד"ס התורה. וכאן, 'אש' הוא בחינת הי"ת, ככתוב כי ה' אלוקיך אש אכלה הוא (דברים ד, כד). ו'דת', זוהי התורה הקדושה. ולפי פשט הכתוב, הקב"ה הנרמז במילת אש, נתן לנו את התורה. והרי הכתוב כאומר: 'מימינו של אש, נתן דת למו, לעם ישראל'. ולפי זה מדבר הכתוב על קודשא בריך הוא ועל אורייתא שניתנה על ידו, ולפיכך המילה נקראת אש דת. אבל בסוד הדבר מלמדנו הכתוב במילה אחת כי את עצמו כביכול נתן לנו בתורה, לפי שהם אחד, האש והדת. והן דברי רבי יוחנן בגמ' שבת (קה). על תחילת דיבור ה' במעמד הר סיני לכל ישראל, 'אנכי נוסריקון אנא נפשי כתיבת יחיבת (ובפסיקתא דרב כהנא כהנא אש ואלוהי יב הלשון, אנא נפשי 'כתבתי' היבית). שבפשט הדברים ר"ל אני בעצמי כתבתי ונתתי, אלא שא"כ לא היה צריך לומר זאת, שהרי כולם היו עדים למעמד הגדול בו נתן ה' את תורתו, אלא בעומק הדברים פירושו למבינים, אני את עצמי כתבתי ונתתי. והדברים מבהילים למתבונן במה ובמי הוא עוסק כאשר הוא לומד תורה. וביאור הדבר עד סופו נעלה מתפיסת רוב ככל בני אדם. וזהו סוד כל התורה שמותיו של הקב"ה (עי' רמב"ן בפתחת פירושו ה' התורה, ומהרש"א בברכות כב. וכתובות ה. ועוד). ובזוהר הקדוש (יתרו דף ע"ב) איתא, מאן דזכי באורייתא, זכי בשמא קדישא. ר' יוסי אמר, בקודשא בריך הוא ממש זכי. דהא הוא ושמייה חד הוא." ע"כ. נמצא הן תורה זוכה בקודשא בריך הוא ממש, להיות אור הי"ת בתוכו בבחינת האמור במשה רבנו 'איש האלהים' (דברים לג, א).

ובזה יבואר מדוע אין קיום לבריאה ללא לימוד תורה, כהכרזת הי"ת אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתני (ירמיהו לג, כה), ובא ביאורו בגמ' פסחים (סח): אלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, וכתב הגר"ח מוולוז'ין בנפש החיים (שער ד פרק יא) בזה"ל, והאמת בלתי כל ספק כלל, שאם היה העולם כולו מקצה עד קצהו פנוי חס ושלוה אף רגע אחד ממש מהעסק והתבוננות שלנו בתורה, כרגע היו נחרבים כל העולמות העליונים והתחתונים, והיו לאפס ותוהו חס ושלוה. ע"כ. ובמקום אחר ביארו הדבר על פי פשט, שלפי שלימוד וקיום התורה הם תכלית הבריאה, הטביע הבורא בטבע הבריאה שכל חיותם וקיומם של העולמות הרוחניים והגשמיים שנבראו הוא רק על ידי הדיבור היוצא מפיו בעת לימודו בדברי התורה הקדושה, ועשה את הדבר תנאי גמור הקיים בטבע הבריאה שלא תתקיים אפילו רגע אחד ללא לימוד תורה, גם אם מקיימים ישראל את המצוות (ועי' קידושין מ: נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה. ואכמ"ל). ועתה יתבאר הדבר ביתר עומק, שלפי שאין קיום למה שאין בו ניצוץ אלוקי המקיים ומחיה אותו, הרי החי בעולם ועוסק בתורה מכניס אלוקות בבריאה הגשמית, ובלעדי זאת אין קיום לבריאה.

והנה ידוע כי אדם שעלה בידו להיות אחד מבעלי חברה גדולה שיש לה מאות אלפי לקוחות קבועים הרוכשים ממוצריה מידי יום ביומו, נעשה שמח ומאושר הוא עד מאד לפי שפרנסתו מובטחת ברווח. וקל וחומר אם יש לה מיליון לקוחות קבועים. על אחת כמה וכמה אם כל אחד ואחד ממיליארדי תושבי העולם נזקקים בהכרח לרכוש יום יום ממוצרי חברה זו, הרי הוא חש כי אין אדם שמח ומאושר ממנו. שהרי עושרו עושר עד, ואין לשער את גודל הכנסתו העצומה מידי יום ביומו. והנה העוסק בתורה ומקיים את העולם בלימודו, כל אנשי העולם מתקיימים בזכותו. כמה שמח ומאושר צריך להיות בן תורה זה השותף במעשה בראשית, ומיליארדי בני אדם זקוקים לו כדי להתקיים, ומקבל שכר חיי כולם וקיום העולמות הרוחניים והגשמיים. שהרי בעת שלומד את תורת ה', מפיח הוא את אורו יתברך בפנימיות העולם, ומקיימו (הגאון הרב זמיר כהן שליט"א במבוא לנוזר כהן ח"ב ובספר ההקדמות).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

השפעת שהביאה בנין

בפרשת השבוע מובא שְׁמֵשָׁה רבנו ע"ה מתחנן לבורא עולם שְׁיִזְכֶּה לְהַכְסֵּס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִבְקֵשׁ לְהַכְסֵּס בְּכֵל דָּרָךְ אֶפְשָׁרִית, וּבּוֹרָא עוֹלָם מְסֻבָּה, עַד שְׁאוּמֵר לוֹ אֵל תּוֹסֵף דְּבַר אֵלֵי בְּדָבָר הַזֶּה.

אָחַד הַדְּבָרִים הַמְּפַעִימִים אוֹתִי בְּפִרְשֵׁה זוֹ שְׁגַם מִשָּׁה רַבְּנוּ אֲדוֹן הַנְּבִיאִים מִקְּבֵל מַהֲקֵיבָה הַדָּבָר עֲסִים שְׁזָה קִשָּׁה לוֹ מְאֹד, וּבְכֵל זֹאת לְשֹׂאֵר עֶבֶד אָמֵן, זֶה אֲבֵן יְסוֹד שֶׁל יְהוּדֵי שְׁבֵכֵל עַת וּבְכֵל שְׁעָה יִבְטַח בְּבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שֶׁהַכֵּל לְטוֹבָה, פְּעָמִים אֲנִיחֵנו רֵאִים פְּעָמִים לֹא.

סֵפֶר הַרְבֵּה הַמְּפַלֵּא רַבִּי מִשָּׁה פְּרָדוּ זצ"ל מִיִּסְדֵּד סְמִינָר 'אוֹר הַחַיִּים' וְיִשִּׁיבַת 'בֵּית שְׁמֵעִיָּה' וְעוֹד עֲשׂוֹת אִם לֹא מְאֹד מוֹסְדוֹת הֵם פְּרוֹתֵי הַעֲצוּמִים. וּמִסְפֵּר שְׁבֵכֵל פְּעַם שְׁהוּא נִסְעָה לַחוּץ לְאֶרֶץ לְאֶסְרֵי כְּסָף, זָכָה לְסִיעָתָא דְשְׁמִיָּא מִיַּחֲדָת.

וְהִנֵּה פְעַם אַחַת, בְּעוֹדוֹ בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית, חָלָה בְּשִׁפְעַת חֲרִיפָה, וּנְחַלֵּשׁ מְאֹד. הַזְמִין רֵפָא מְקוּמֵי לְבִקּוּר בֵּית.

כְּשֶׁהֲגִיעַ הָרֵפָא נִגַּשׁ לְבִדָּק אֶת הָרֵב פְּרָדוּ, וּבִקַּשׁ מִמֶּנּוּ לְפַשֵּׁט אֶת בְּגָדוֹ הָעֲלִיּוֹן עַל

מִנְתָּ שְׂיִכֵּל לְבִדָּקוֹ. וְנִתְגַּלְתָּה הַצִּיצִית, הָרֵפָא נִסְעָר. שְׁאַל מֶה זֶה? הֲשִׁיבּוּ רַבִּי מִשָּׁה פְּרָדוּ זֶה 'צִיצִית'.

אָמַר לוֹ הָרֵפָא צִיצִית! לִפְנֵי הַשְׂוֹאָה כְּשֶׁהִיִּיתִי יָלֵד קִטָּן לְבָשׁוּ אֶת הַבְּגָד הַזֶּה... יֵשׁ עוֹד אֲנָשִׁים שְׁלוֹבָשִׁים אוֹתוֹ הַיּוֹם?

כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת הָרֵב פְּרָדוּ הַתְּגַבֵּר עַל הַכָּאבִים וְקָם וְהִבִּיא אֶת תֵּיק הַתְּפִלִּין, וְשִׁכְנַע אֶת הָרֵפָא לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין. לְאַחַר מִכֵּן שׁוֹחֲחוּ מַעַט, וְהָרֵפָא הִתְעַנְּן בְּמַעֲשֵׂיו שֶׁל רַבִּי מִשָּׁה פְּרָדוּ, יֵשׁ לִי אֵלֶּף תְּלַמִּידוֹת בְּבִינֵי בְּרַךְ שְׁאֵנִי מְגַדֵּל אוֹתָךְ לְתוֹרָה... וְנָתַן לוֹ כְּרִטִּס בְּקוּר, לְאַחַר מִכֵּן הַשְּׂאִיר הָרֵפָא הוֹרָאֹת רְפוּאִיוֹת לְמַחְלָה.

אָמַר הָרֵב פְּרָדוּ עֲכָשׁוּ הַבְּנָתִי לְמַה הִגְעִיתִי לְאַרְצוֹת הַבְּרִית וְחִלִּיתִי כִּדֵּי לְפַגֵּשׁ אֶת הָרֵפָא וּלְהִנִּיחַ תְּפִלִּין לִיהוּדֵי. הִנֵּה שָׁנָה.

כְּעֵבֶר כְּמָה חֲדָשִׁים כְּשֶׁעָה שְׁיִשֵּׁב הָרֵב פְּרָדוּ בְּחִדְרוֹ שְׁבִסְמִינָר, נִקְשׁוּ עַל דְּלָתוֹ, וְאָמְרוּ שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן יְהוּדֵי מְאַרְצוֹת הַבְּרִית שְׁמִבְקֵשׁ לְרְאוֹת אֶת הָרֵב.

מִי הָאוֹרֵחַ? הַתְּגַבֵּר שְׁזָה הִנֵּה הָרֵפָא. מַחְמַת הַכְּרָת הַטּוֹב שְׁרָחַשׁ הָרֵב פְּרָדוּ לְרֵפָא, הִקְלִיט הָרֵב פְּרָדוּ לְעֲשׂוֹת לוֹ סִיּוּר בְּסִמְיָנָר.

המשך מוסר עם סיפור

לאחר הסיפור בקש הרופא לשוב עם הרב לחדרו. ראה נא אמר לו הרופא יש לי ממון רב שאספתי בחיי אולם אין לי יורשים, הזמן לכאן עורך דין כאן ועכשיו פי אני רוצה לכתב צוואה ולהוריש לסמינר אור החיים את כל רכושתי והקים מזה הרב פרדו בגין נוסף לסמינר שהיה צריך.
 אהה... אמר הרב פרדו קבלתי שפעת פדי להניח תפלין ליהודי, והנחת התפלין הביאה לי בגין לסמינר. ועכשיו אני מבין שהשפעת היתה לטובתי.
 פשמים אדם לא מבין למה הוא התגלגל לסיטואציה פזו, או למה קרה לו כך

וכן, צריך להתחזק באמונה שהכל לטובה ומנהג מלמעלה, ובפרט בגין הזמנים שאנחנו נמצאים בהם.
 השבוע יחול חמשה עשר באב יום טוב לישראל, אחד הטעמים זה בגלל שהתרכבו ספסלי בית המדרש, ומוכא פרמ"א בהלכות תלמוד תורה שצריך מהיום הזה להרבות בלמוד התורה. לכן נשתדל להרבות בתורה ובפרט בשבתות, ונזכה לגאלה השלמה הפרטית והכללית.

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"פתי יאמין לכל דבר" (משלי י"ד ט"ז) - לאנשי רביל (רש"י)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים.
 בשיעורים הקודמים למדנו שאם ראובן דיבר לשון הרע על שמעון בפני חבריו, והם דחו את דבריו, ולא האמינו למה שאמר, ואמרו לו שלא יתכן הדבר, שפלוגי יעשה כאלו מעשים, לקחת לחברו כמה נכסים - באופן כזה שהחברים דנו אותו לכף זכות, ולא האמינו לדברי הגנות, אם רוצה ראובן לעשות תשובה על מה שאמר, צריך לשוב רק על עבירות של בין אדם למקום שעבר (חפץ חיים כלל ד' ה' י"ב).

ודבר ראשון צריך להתחרט על מה שדיבר, ויעשה זאת כמה שיותר מהר. ואחר כך יעשה וידוי על שעבר על מצוות בוראו, שדיבר דברי גנות ולשון הרע על חברו.

והדבר השלישי שצריך לעשות כדי שהתשובה תהיה מושלמת, לקבל על עצמו בלב שלם שלדברי גנאי ולשון הרע מהיום הוא סוגר את הדלת. וימשיך להתמיד בשמיעת הקו של שמירת הלשון, וישתדל לשים זאת לנגד עיניו תמיד ראשון.

וכעת נשאלתי מה יהיה הדין אם ראובן דיבר לשון הרע על שמעון בפני חבריו, וחבריו קבלו את דבריו, והאמינו לדברי ראובן, שמתברר ששמעון עשה כן. איך ראובן יעשה תשובה על מה שאמר, עכשיו כשהוא מתחרט על זה הדבר?

כותב החפץ חיים (כלל שישי בבאר מים חיים ס"ק ל"ד), שאף אם על ידי הלשון הרע נתגנה שמעון בעיני השומעים, על ידי שקבלו את הדברים, אבל עדיין לא סיפרו השומעים את הסיפורים, צריך ראובן בכל הכח, לגרום לשומעים לשכוח, ולומר להם שמה שאמר על שמעון כלל אינו נכון, וטעה במה שאמר עליו, הוציאו את הדברים מלבכם כאן ועכשיו (או לבקש מחילה כמו שנרחיב בשיעור הבא).
 ואם הוציא את דברי הגנאי מלב השומעים, עכשיו את קולו יש לו להרים, לעשות תשובה בינו לבין קונו, על אשר כשל בעונו.

וכן אדם שנכשל בשמיעת וקבלת לשון הרע, ורוצה לעשות תשובה במהרה: כל זמן שלא סיפר את מה שמעם לאחרים, אינו צריך לבקש מחילה ממי שעליו נשמעו הדברים. וכדי שמונע שמיעת לשון הרע לו יתכפר, צריך לקבל על עצמו שלא לשמוע לשון הרע יותר. וגם לא לקבל לשון הרע על אחרים, ומיד

פניני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

גורלות והתעצות עם ילדים קמנים

אמר ליה ליעקב פסוק לי פסוקיך (גיטין דף סה.)

בסוגיתנו אנו למדים על אנשים שנמצאו במצבים של פסוקות כיצד לנהוג, והיו שואלין לידים קטנים שיאמרו להם את הפסוקים שלמדו באותו יום ולפי זה ידעו כיצד לנהוג ואמנם ישנה מחלוקת בדברי רבותינו הראשונים בענין זה, לדעת הרמב"ם (הלכות עכו"ם פרק יא הלכה ה) דווקא כשאדם כבר עשה מעשה יכול לשאול לילד קטן שיאמר לו פסוק ואם יאמר לו פסוק שיש בו ברכה ישמח ויאמר זה סימן טוב. אך הסמ"ג כתב שמצאנו בכמה מקומות בש"ס שלפני שהיו עושים מעשה היו מתייעצים ושואלים ילד קטן ודבר זה הוא בכלל נבואה שכן משנחרב בית המקדש ניתנה נבואה לתינוקות ואין כאן משום איסור ניהוש.

כמו כן אנו מוצאים בפוסקים שדנו כשיש לאדם ספק אם יוכל לפתוח ספר תורה ולפעול לפי הפסוק ובספר טל אורות הביא ראייה לכך בחולין (דף צה) ושמואל בדיק בספרא דהיינו שהיה פותח ספר ורואה מה כתוב בו ולפי זה פעל, וכן כתב מהרי"ק ש לפתוח ספר תורה ולעשות מעשה על פי הפסוקים וכפי שמצאנו בישיבות המלך שנהג ע"פ מה שראה בספר התורה (מלכים ב פרק כב).

וכן מרן החיד"א בברכי יוסף (יורה דעה סימן קעט) הביא מדברי הילקוט משלי אם בקשת ליתול עצה, מן התורה אתה נוטל והביא שראה בכתב ידו של הגאון ר' אליהו הכהן מאיזמיר (בעל השבט מוסר) שכתב שקיבלתי מרבותי כשהיו רוצים לעשות איזה דבר והיו מסופקים אם לעשותו או לא היו נוטלים חומש או תנ"ך ופותחים אותו ורואים בראש הדף פסוק וכפי מה שמראה הפסוק היו עושים, ובשו"ת חיים שאל (חלק ב' סימן לח) הסתפק אם מותר לעשות כן אף בספר תורה.

כמו כן ידוע בשם הגאון מוילנא על אופן עשיית הגורל בתורה הנקרא גורל הגר"א (והיו צדיקים שהיו בקיאים בגורל זה ועשיתו כגון הצדק הרב אריה לוי) ומרן החיד"א בספרו שם הגדולים הביא מעשה על אחד מהגבירים שהגויים שמו אותו בבית הסוהר וחסשו משפחתו לגורלו, והגאון ר' ניסים רוזיליו מרבני חברון שהיה בקי בגורלות ועיניו קבלה מעשית ולקח תנ"ך ועשה גורל ויצא הפסוק "והיה ראשית מצער ואחריתך ישגא מאד, ואמר להם אל תיראו שייצל ויצא לחופש וכך היה, וכן ידוע על גדולי ישראל דוגמת הבעל שם טוב שנהג להשתמש בגורלות, וכתב בחסד לאלפים שבלי צורך אין לעשות גורלות לדעת העתידות וה' לא ימנע טוב לרוחכם בתמים.

שבת שלום.

המעוניין לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

נימן אגרום

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה

לדחות את הדברים. ויתחרט בכל לבו על מה שעבר, ויחליט שאין הוא פתי יאמין לכל דבר. ודבר אחרון חביב שאותו הוא צריך לעשות, זה לפני בורא עולם להתוודות, על שעבר על ציווי התורה "לא תשא שמע שוא", ושוב יהיה ה' קרוב אליו (שם סעיף י"ב).

נזכה כולנו לקרבת ה' יתברך, ושכל אחד מעם ישראל יהיה בעינינו כמו מבורך, אמנן כן יהי רצון.
 ניתן לשמוע חייוק קצר (בדקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלהיה 3 יאחד כך הקיש 1. כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזכרי הרבים בשמירת הלשון בטל. 052-768-3816

המסעדה
 תרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה"
 תנאי שותפים להאכל למעלה מסאה ועשרים איש לעילי נפשות
להשתתפות חייגו: 03-8000770

שותפים!
 בשעה טובה קיבלנו היתר
 לעוד שתי קומות
 ולכם יש אפשרות
 להיות שותפים
 בכל הזכויות
 שיהיו במקום
מטר 36x400
חצי מטר 36x200
אמה 36x100
 זמן הוציאו לצולחנות ופיקוח
 צרו קשר:
03-8000770